

Тракийски университет

**Стратегия за развитие
на научните
изследвания в
Тракийски
университет
2021 – 2030**

Съдържание

1. Преамбюл	3
2. Анализ на състоянието на научноизследователската дейност в Тракийски университет	4
2.1. Преглед на изпълнението на Стратегията за наука и иновации на Тракийски университет 2015-2020	4
2.2. Динамика на научните резултати	4
2.3. Анализ на слабостите на научната система в Тракийски университет	7
2.4. Силни страни на системата за научни изследвания в страната	8
2.5. Обобщение на анализа	8
3. Визия и цели	12
3.1. Човешки ресурси	13
3.2. Инфраструктура	14
3.3. Баланс в научните изследвания	15
3.4. Интеграция в Европейското изследователско пространство и международната научна общност	17
3.5. Връзки на науката с други социални сфери	18
4. Политики, дейности и мерки за тяхното реализиране	18
4.1. Политика за развитие на човешкия потенциал	19
4.2. Политика за развитие на съвременна научна инфраструктура	25
4.3. Политика за развитие на фундаментални научни изследвания и насърчаване на върхови научни постижения	28
4.4. Политика за стимулиране на приложни научни изследвания	30
4.5. Политика за интеграция в Европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество	31
5. Организация и контрол по изпълнението на стратегията	34
5.1. Организация на изпълнението на стратегията	34
5.2. Етапи и индикатори за изпълнение на стратегията	35
5.3. Контрол по изпълнението на стратегията	37

1. Преамбюл

Стратегията за развитие на научните изследвания в Тракийски университет определя **целите и съответните мерки и действия от страна на държавата за развитие на научните изследвания** в периода 2022–2030 г. Тя е разработена в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България за периода 2017–2030 г., която е определена като едно от необходимите условия, за постигане на целите, залегнали в Споразумението за партньорство на Република България с ЕК през програмния период 2014–2020 г. и е обвързана с Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2014–2020 г. Стратегията е съобразена и с редица национални и европейски документи.

Стратегията има амбициозната цел чрез бързо, мащабно и дългосрочно развитие на системата за научни изследвания Тракийски университет да се превърне в привлекателен център за авангардни научни изследвания и развитие на нови технологии, да се привличат и задържат младите таланти в България, да се засили отговорността на университетската наука към обществото и обратно, да се издигне международният авторитет на Тракийски университет в областта на науката и като краен резултат да се постигне икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот в региона и страната. В този смисъл **бенефициент на стратегията е българското общество.**

Във визията, заложената в основата на настоящата стратегия, са представени основните цели, които Тракийският университет си поставя, и които съответстват на целите поставени от Държавата за развитие на научните изследвания в България. Въз основа на тези цели са дефинирани определени политики, както и конкретни мерки и инструменти за тяхното реализиране. Отделни компоненти на тези политики са пряко свързани с препоръките на международния панел за оценка на състоянието на научната и иновационната система в България и са насочени да подпомагат осъществяването на приоритетите на Иновационната стратегия за интелигентна специализация и Националната стратегия за висше образование, както и изпълнението на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации. Иновациите, макар и да са органично свързани с научните изследвания и да са логично продължение на част от тях, не се разглеждат в настоящата стратегия, тъй като те са обект на отделен документ - Иновационната стратегия за интелигентна специализация.

Планът за изпълнение на стратегията е организиран по специфичните цели, осигуряващи постигането на основната цел на стратегията и съответните дейности и конкретните мерки и инструменти за тяхното постигане.

Предвидени са три етапа на изпълнение на стратегията: етап на възстановяване (до края на 2022 г.), етап на ускорено развитие (2023 – 2025 г.) и етап на научни изследвания на световно ниво (2026 – 2030 г.). Първият етап е до 2022 г. През този период се предвижда въвеждане на основните механизми и дейности за възстановяване и модернизация на системата за научни изследвания. Видими резултати от изпълнението на стратегията се очакват към края на етапа. Вторият етап предвижда ускорено развитие на научни изследвания, което да доближи България до средноевропейско ниво. През този етап завършва финансирането по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР). На основата на успешното изпълнение на предните два етапа третият етап, ще гарантира

устойчиво и балансирано развитие на научните изследвания и издигането им на световно ниво.

Отчитайки липсата на отчетност и контрол по изпълнението на предходната Национална стратегия като една от главните причини за незадоволителните резултати от нейната реализация, в настоящата Национална стратегия и съответно в Стратегията на Тракийски университет са предвидени механизми за мониторинг на изпълнението на стратегията, както и за отчитане и актуализиране на стратегията.

2. Анализ на състоянието на научноизследователската дейност в

Тракийски университет

2.1. Преглед на изпълнението на Стратегията за наука и иновации на Тракийски университет 2015-2020

Стратегията за наука и иновации на Тракийски университет 2015-2020 е приета с решение на Академичния съвет на Тракийски университет от 14.12.2016 г. (Протокол №9/14.12.2016). В нея са формулирани пет цели: Цел 1. Развитие на качествена наука и иновационна култура във всички присъщи на Тракийски университет дейности; Цел 2: Привличане на международно признати учени и академичен състав; Цел 3: Предлагане на иновативни решения за нашите партньори от бизнеса и индустрията, публичния сектор и широката общественост – на регионално, национално и международно ниво; Цел 4: Осигуряване на практически-ориентирано обучение; Цел 5: Библиотечна система и издателска дейност. Към всяка цел има определени по няколко “стратегически дейности”. В стратегията 2015-2020 не са предвидени органи и дейност за организация и контрол по изпълнението на стратегията. По тази причина не е правен преглед на изпълнението на стратегията. Регулярни отчети за научната дейност в университета са изготвяни от Научен отдел на Тракийски университет по процедурите за контрол на МОН във връзка със субсидията за наука, отпускана целево от държавния бюджет. Макар и подробни, в тези отчети не е правена оценка на изпълнението на целите на стратегията. Въпреки това, въз основа на тези отчети може да бъде направено заключение, че най-добре са изпълнени Цел 1 и Цел 4, като в момента в университета се работи усилено и по Цел 5.

В Националната стратегия за развитие на научните изследвания е направен извод, че голяма част от ангажиментите в сектора НИРД, които България има като държава-член на ЕС, не са изпълнени към 2017 г.. Те са свързани основно с участието ни в изграждането на Европейското изследователско пространство, осигуряването на адекватна подкрепа на българските участници в Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации, интензифициране на трансграничните научни програми и липсата на конкретни мерки за задържане на най- талантливите учени и за привличане на квалифицирани изследователи за работа в България.

2.2. Динамика на научните резултати

По същество науката е интернационална и нейното състояние/развитие следва да се следи въз основа на международно признати показатели. Съгласно най-авторитетната база данни – Web of Science (WoS): през последните десетилетия България непрекъснато и трайно губи позиции по отношение на броя на международно видимите научни публикации (Фиг. 1). От 35-то място през 1990 г. нашата страна минава през 44-то място през 2000 г., а като член на ЕС достига до 51-во място през 2007 г. и до 59-то място през 2016 г. В класацията пред нас

са редица държави (Алжир, Тунис, Колумбия, Нигерия и Виетнам), разглеждани като страни от т.нар. „трети свят“ и държави, които доскоро бяха обект на военни конфликти. Подобен е ходът на класацията по брой цитирания, който е свързан с качеството на научната дейност. В Таблица 1 се виждат общия брой публикации на български научни организации в издания на Web of science за периода 2016-2020 година. За посочения период общия брой публикувани документи в световната база данни на Тракийски университет е 873, с които той заема девета позиция сред българските изследователски институции и осмо сред университетите. От 2016 г. до 2020 г. се наблюдава тенденция за нарастване на броя на публикуваните от преподаватели на Тракийски университет документи в издания на Web of Science. По-малкия брой публикувани документи през 2016-2018 година е причина за заеманата 9-та позиция от Тракийски университет през разглеждания период. Ако се запази тенденцията за увеличаване на броя на публикациите, каквато се забелязва през 2019 и 2020 година, Тракийски университет ще се придвижи по-напред в тази класация. Това ясно може да се види в Таблица 2.

Таблица 1. Брой публикации Тракийски университет в Web of Science по години

Научна организация	2016 г. -2020 г.	Web of Science Documents				
		2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Bulgarian Academy of Sciences	10741	2117	2215	2039	2302	2068
University of Sofia	4653	850	887	976	1067	873
Medical University Sofia	3687	638	721	677	858	793
Technical University Sofia	1895	322	393	518	404	258
Medical University Plovdiv	1179	180	254	250	257	238
Plovdiv University	1134	189	254	183	261	247
University of Chemical Technology	997	233	243	163	190	168
Medical University Varna	963	161	156	183	205	258
Trakia University	873	109	143	162	263	196
University of Ruse	685	72	130	139	197	147
South-West University - Bulgaria	669	78	135	128	158	170
Agricultural Academy - Bulgaria	570	89	82	103	130	166
Agrarian University	469	45	58	68	110	188
Medical University Pleven	459	60	71	81	122	125
Technical University Varna	427	76	72	119	81	79
University of Forestry - Bulgaria	425	63	67	85	97	113
New Bulgarian University	416	55	76	75	123	87
University of Food Technology - Bu	380	62	62	76	85	95
University of Shumen	346	68	83	60	82	53

Таблица 2. Място на Тракийски университет сред другите научни организации в България по брой публикации

Година	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020
Ранг на ТрУ	9	9	9	9	5	8
Брой публикации	873	109	143	162	263	196

В таблица 3 е даден общият брой на цитиранията на статиите през периода 2016-2020 и през съответните години, както и мястото, което заема Тракийски университет сред останалите научни организации. За периода университетът е отново на 9 място сред научните организации и на 8 сред университетите. Отново се забелязва тенденция към подобряване на класирането през отделните години.

Таблица 3. Място на Тракийски университет сред другите научни организации в България по брой цитирания

Година	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020
Ранг на ТрУ	9	8	10	9	7	8
Брой цитирания	3196	746	706	631	622	491

В таблица 4 е показан броят на научните публикации от Тракийски университет в топ 10% на най-цитираните публикации, както и мястото, което заема Тракийски университет по този показател спрямо другите научни организации. Вижда се, че тук Тракийски университет е на 10 място за периода, което е една позиция по-надолу спрямо другите показатели. Все пак след 2017 се наблюдава положителна тенденция, както в нарастване на броя на документите, така и в заеманото място и в процента на тези публикации от общия процент на публикациите. Като цяло обаче този процент остава значително по-малък от 10%, което говори за изоставане от средната цитируемост на публикациите в световен мащаб.

Таблица 4. Брой в Топ 10% на най-цитираните публикации и място на Тракийски университет сред другите научни организации в България по брой цитирания

Година	2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020
--------	-----------	------	------	------	------	------

Ранг на ТрУ	10	8	14	13	12	9
Брой публ. в топ 10%	41	8	5	7	11	10
Процент от общия брой	4.7	7.3	3.5	4.3	4.2	5.1

Като цяло може да се обобщи, че Тракийският университет заема стабилно 8 място сред останалите университети в България, като се наблюдава лека тенденция към подобряване.

2.3. Анализ на слабостите на научната система в Тракийски университет

Слабостите на научната система в Тракийски университет са характерни за всички университети в България и съответстват изцяло на слабостите отбелязани в Националната стратегия. Така например в Споразумението за партньорство на Република България, 2014-2020, са идентифицираните редица слаби места в областта на НИРД, сред които следва да се подчертаят:

- Липса на цялостни дългосрочни и специфични национални секторни политики за НИРД;
- Ниски и неефективни инвестиции в НИРД;
- Недостиг на човешки ресурси и значително изтичане на мозъци;
- Нисък социален статус на заетите в НИРД;
- Неефективни стимули за частни инвестиции в НИРД.

Една от ключовите констатации на партньорската проверка по програмата за подкрепа на политики е липсата на консенсус и в обществото, и в бизнеса, и в Парламента за ключовата роля на научните изследвания за развитието на страната.

В националната стратегия се отбелязва, че основна причина за упадък на науката в страната е **липсата на политическа воля за прекъсване на тази тенденция и на траен многогодишен ангажимент за подкрепа на развитието на научните изследвания**. Това се изразява не само в ниското ниво на публично и частно финансиране, но и в недостатъци в нормативната уредба и поддържане на нисък социален статус на учените. Традиционно вината се прехвърля върху научната общност и нежеланието ѝ за реформи. От друга страна, липсата на стратегическа визия, адекватни мерки на национално ниво и финансов ресурс е пречка за провеждане на реформи в научните организации и институции, които желаят да ги осъществят.

Ниското ниво на финансиране на научните изследвания е предпоставка за недостиг както в институционалното, така и в проектното финансиране. Това предопределя използването на институционалното финансиране предимно за заплати и основни текущи

разходи и води до хроничен недостиг на средства за поддръжка, капиталови разходи и научни изследвания. От друга страна, недостигът на средства за проектно финансиране и тяхното нерегулярно осигуряване води до понижаване качеството на научните изследвания, на квалификацията на учените, а от там и на подготовката на студентите и докторантите.

Основен инструмент за финансиране на научни изследвания на конкурсен принцип в Тракийски университет са средствата, отпускани целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художествено-творческа дейност. За съжаление тези средства са крайно недостатъчни като съставляват не повече от 2 % от бюджета на университета. Само в отделни звена, в които специалностите са с по-голяма субсидия, се отделят и допълнителни средства за закупуване на апаратура. Друг източник на средства за наука са проектите към Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ), където успеваемостта на колективите от университета също е под необходимите равнища.

След отпадането на единните национални критерии за кариерно израстване в науката стимулите за провеждане на висококачествени научни изследвания рязко намаляха, което по естествен път доведе до понижаване на качеството на научните изследвания.

Сградният фонд и условията за научни изследвания в голяма част от структурните звена на университета са морално и физически остарели и се нуждаят от обновяване и осъвременяване.

Структурните и инвестиционни фондове, както и рамковите програми на ЕС са сред най-важните инструменти за финансиране на научна инфраструктура и научните изследвания за държавите членки от ЕС, приети след 2004 г. Там успеваемостта предимно в проекти за популяризиране на науката и проекти по Еразъм.

Друг общ недостатък е ситуацията със стипендиите на докторантите - докато до 2007 г. те бяха два пъти по-високи от минималната работна заплата, от началото на 2017 г. те са по-ниски от нея. При тези условия доходите на значителна част от учените не са достатъчни за издръжка на живота. Затова все по-малко млади хора се насочват към докторантура и научни изследвания.

2.4. Силни страни на системата за научни изследвания в страната

Силните страни в областта на научните изследвания в Тракийски университет са свързани основно с човешките ресурси. В университета съществуват отделни силни центрове и научни групи. Университетски учени са все още сред водещите в редица традиционно силни области. Голяма част от тези научни области кореспондират с приоритетните направления по ИСИС. Този потенциал трябва да се запази и послужи за основа на развитието на научните изследвания в страната, планирано в стратегията.

През последните 10 години научната инфраструктура беше частично обновявана чрез проекти, финансирани по рамковите и други програми на ЕС, ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ и проекти на ФНИ, които позволиха закупуването на съвременна научна апаратура или обновяване на съществуващата.

Друга силна страна е наличието на международни контакти с утвърдени учени, които спомагат за съавторство на научни публикации във високорейтингови списания.

2.5. Обобщение на анализа

Анализът показва, че отсъствието на последователни национални и университетски политики за наука през последните десетилетия води до забавено развитие на научните изследвания. Последствията са очевидни - бавно нарастване на броя на научните публикации в реферирани научни списания (на фона на ясна тенденция към значително нарастване броя на научните публикации не само общо за света и ЕС, но и за съседните ни държави); ниски стойности на привлечените средства на конкурсен принцип средства по европейските рамкови програми и др.

Запазването на немалък брой висококвалифицирани изследователи, наличните международни контакти, както и частично обновената научна инфраструктура в университета могат да послужат като ядро, около което да се възстанови и развие научната система в университета през следващите години.

В Таблица 5 са представени основните елементи на SWOT анализа на системата за научни изследвания в България.

Таблица 5. SWOT анализ на системата за научни изследвания в Тракийски университет.

Силни страни	Слаби страни
Наличие на добри научни практики и колективи в Тракийски университет и съществуващи научни традиции в редица научни области.	Недостатъчно финансиране на научната дейност на научните колективи в университета.
Наличие на компетентни учени във всички основни научни области в Тракийски университет.	Недостиг на човешки ресурси и значително изтичане на мозъци. Нисък социален статус на учените и ниско заплащане.
	Значително нарастване на средната възраст на учените в Тракийски университет и недостатъчно финансиране на научните изследвания, за съхранение на научния потенциал и за провеждане на научни изследвания на световно ниво.

Наличие на международно разпознаваема научна продукция.	
	Отсъствието на последователна национална политика за насърчаване развитието на научните изследвания през последните десетилетия. Критично нисък процент на средствата от държавния бюджет за финансиране на НИРД.
Добро ниво на международно сътрудничество и поддържане на партньорства с водещи научни групи/центрове в ЕС и света. Наличие на инициативни учени, готови за създаване на нови научни партньорства.	Недостатъчно финансиране за използване на пълния капацитет на сътрудничеството и за неговото осъществяване като равнопоставени партньори.
Добро разпределение на учените по пол и възраст и тематики.	Неравномерно разпределение на учените и на научната активност в отделните звена на университета.
Приемлив процент млади учени на възраст до 34 години в някои звена на университета	Непривлекателно заплащане на докторантурата в България и липса на стимули за привличане на талантиливи млади хора към докторантура. Липса на стимули и механизми за привличане на таланти към науката.
Частично подобрена инфраструктура за научни изследвания.	Значителна част от инфраструктурата е остаряла. Липса на механизми и средства за ефективно и пълноценно използване на наличната инфраструктура.
Наличие на най-съвременна научна апаратура в някои звена.	Неравномерно разпределение на нова научна апаратура по звена
	Забавяне на доставките на научна апаратура и реактиви при изпълнение на научните проекти
Възможност за участие в програми на ЕС за научни изследвания и иновации.	Слаба успеваемост на проектите на университетски учени или колективи и ниска възвръщаемост на средства от тези програми.

	<p>Слаби връзки на научните организации с бизнеса.</p> <p>Пасивна позиция на бизнеса към научните изследвания.</p> <p>Липса или неефективни стимули за реални частни инвестиции в научните изследвания.</p>
Възможности	Заплахи
Осъвременяване и хармонизиране на нормативната уредба и ефективното и прилагане.	Недостатъци и вътрешни противоречия в нормативната уредба. Неспазване на нормативната уредба и стратегически документи.
Адекватно финансиране, отговарящо на визията за развитие на науката.	Липса на воля на държавно ниво за осигуряване на адекватно финансиране
Въвеждане на модел на финансиране, обвързан с получени резултати.	Запазване на съществуващия модел на финансиране или въвеждане на неадекватен модел на финансиране.
Диференцирано заплащане на труда на учените, основано на научните им резултати.	Използване на ненаучни критерии за заплащане на труда на учените.
Укрепване на ролята на триъгълника на знанието - образование, научни изследвания и иновации.	Небалансирана и/или слаба подкрепа за отделните компоненти на триъгълника на знанието.
Значително разширяване на връзките наука – бизнес и стимулиране на иновациите на основата на научни резултати.	Незаинтересованост на бизнеса от връзки с науката (липса на нормативна основа и ефективна държавна политика) Липса на ефективни механизми за финансиране на съвместни научни изследвания между публични и частни организации при спазване на нормите за държавните помощи.
Подобряване на социалния статус на учения и засилване интегрирането на науката в обществото	Поддържане на нисък социален статус на учения. Капсулираност на системата за научни изследвания
Повишаване мобилността на учените	Ограничена мобилност на учените поради недостиг на средства или време (за преподавателите)
Интегриране в Европейското изследователско	Изоляция на науката в рамките на университета

пространство и пълноценно участие в Рамковата програма на ЕК	
Добро възрастово разпределение на учените и приток на талантиливи млади учени	Застаряване на научния състав и продължаване изтичането на мозъци Демографска криза
Постигане на балансирано разпределение на научния капацитет по научни области	Липса на кадри във възлови научни области Липса на устойчиви структури за провеждане на научни изследвания
Намаляване на учебната заетост на учените за сметка на повишаване на научната им продукция.	Поддържане на постоянно ниво на заетостта, независимо от обема на научната продукция

Заклучение:

Анализът на състоянието на университетската система за научни изследвания и на динамиката в позициите на университета в областта на научните изследвания в национален план показва сравнително устойчиво състояние. Предвид изоставането на страната в международен план, това означава и изоставане на университета спрямо чуждестранните университети. Тази тенденция е не само следствие, а част от причините за **изоставането на България** спрямо другите държави от ЕС в областта на иновациите и развитието на високотехнологична индустрия, а оттам и в приходите и качеството на живот на гражданите.

Основният извод, направен в Националната стратегия, е че ново традиционно отлагане на вземането на спешни мерки в областта на НИРД сектора е **сериозен риск от трайно изоставане на България** както по икономически показатели, така и по качество на живот.

Тракийският университет има амбицията и потенциала да бъде сред водещите университети в България и с основен принос в едно по-ускорено развитие на научните изследвания и иновациите в България.

3. Визия и цели

България е на едно от последните место в ЕС по БВП на глава от населението. Основната реална възможност за ускорено повишаване на БВП е чрез производството на конкурентни високотехнологични продукти за износ, базирано на постоянен приток на иновации и на иновативни технологични решения. Последните от своя страна са възможни само при наличие на нормално функционираща система за научна дейност и трансфер на научните знания.

В тази връзка е формулирана и основната цел на стратегията:

В съответствие с националната стратегия за развитие на научните изследвания
Основна цел на стратегията на Тракийски университет е чрез мащабно, бързо и дългосрочно развитие и модернизиране на системата на научни изследвания в университета. Той да се превърне в привлекателен център за авангардни научни изследвания и развитие на нови технологии, да се издигнат позициите на университета в областта на науката, да се повиши общественото доверие към науката, да се задържат и привлекат млади и водещи учени в Тракийски университет. Като краен резултат да се постигнат устойчив икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот в региона и страната.

Развитието на научните изследвания в Тракийския университет ще доведе до съществен положителен ефект върху редица области от обществения живот. На първо място, научното развитие ще окаже положително влияние върху образованието на всички нива. Високото ниво на научните изследвания в университета, комбинирано с положителните резултати от изпълнението на Стратегията за висше образование, ще привлече повече български и чуждестранни студенти да учат и да завършват докторантура в Тракийския университет. Това ще спомогне не само за израстване на нови поколения учени, преподаватели и учители, но ще има положително влияние и върху подготовката на висококвалифицирани специалисти за индустрията и задържането на квалифицирани кадри в България и региона. Приносът на научните изследвания за индустрията е свързан и с иновациите и развитието на нови или подобрени технологии. Независимо дали съответните научни изследвания са осъществени в България, или в чужбина, наличието на висококвалифицирани български учени, компетентни в съответната научна област, ще позволи бързото усвояване на резултатите от изследванията и тяхното практическо приложение у нас.

Несъмнено развитието на науката ще окаже благоприятно влияние и на бизнеса в страната и региона, особено на високотехнологичната, посредством използване на най-новите научни тенденции/постижения, трансфер на технологии, възможности за висококачествени консултантски услуги и достъп до съвременна научноизследователска инфраструктура, обслужвана от компетентни специалисти.

Друга много важна функция на учените е повишаване на научната култура на обществото и борбата с лъженауката. Съвременното общество среща редица предизвикателства, свързани с екологични, технологични, социални, културни, етични и други

проблеми, изискващи конкретни решения. Само компетентни учени, лидери в съответната научна област, могат да посрещнат предизвикателствата, пред които се изправя обществото и икономиката, и да намерят възможните решения, като по този начин подпомогнат обществото, както на регионално, така и на национално ниво.

Водещи принципи при изпълнение на стратегията.

Основна предпоставка за успешно изпълнение на стратегията за развитие на научноизследователска дейност в Тракийски университет е да бъде управлявана съгласно принципите на **откритост и прозрачност** на всички действия и процедури в съответствие с общоевропейските норми и добри практики.

Друг основен принцип за изпълнение на стратегията е **партньорството**. От особено значение е то да не бъде само между ръководството и звената на университета, но да обхваща бизнеса, браншови и социални организации, структури на гражданското общество и най-важното – научната общност.

Ключов елемент от стратегията е **обвързването на финансирането** за научните изследвания в Тракийски университет, както на структурните звена, така и на отделните учени, **с резултатите от тяхната дейност**.

Предвижда се осъществяването на основната цел на стратегията да се постигне посредством прилагане на комплекс от взаимосвързани и допълващи се политики, въздействащи върху един или няколко компонента на научноизследователската дейност.

3.1. Човешки ресурси

Човешките ресурси са ключов фактор за развитието на науката. За реализиране визията на стратегията по отношение на човешките ресурси трябва да бъде постигнато следното:

- постепенно нарастване на броя на учените до нива, близки до средните за ЕС;
- поддържане на висока квалификация на учените в Тракийски университет посредством следването на единните национални критерии за академични длъжности и научни степени, съобразени със специфичните изисквания на университета по научни области
- балансирано разпределение на учените по възраст, пол и научни области.
Запазване на съществуващата недискриминационна политика;
- достатъчно добро заплащане на труда на учените и помощния научен персонал, обвързано с постигането на конкретни резултати;
- разработване на система за повишаване на квалификацията посредством специализации в страната и в чужбина;
- подобряване на условията на труд;

- повишаване на мобилността на учените;
- привличане на българската научна диаспора към съвместни научни изследвания;
- осигуряване на достъчен по количество и квалифициран помощен научен персонал.

Всичко това ще доведе до повишаване на социалния статус на учените, създаване на условия за творчески труд и стимулиране на висококачествена научна дейност. В тази връзка са дефинирани и следните взаимосвързани специфични цели на стратегията, пряко свързани с човешкия ресурс:

Специфична цел 1. Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания.

Специфична цел 2. Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност, посредством осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд.

Специфична цел 3. Повишаване на броя на учените до характерни за ЕС нива и балансираното им разпределение по възраст, пол и научни области.

3.2. Инфраструктура

Визията на стратегията е Тракийския университет да разполага с модерна и устойчиво поддържана научноизследователска инфраструктура за провеждане на висококачествени научни изследвания и обучение **с акцент върху приоритетните направления на ИСИС**. Освен това да се осигури достъп на изследователите до ключова уникална научна инфраструктура, която не е възможно или не е целесъобразно да се изгради в Тракийския университет и страната. Едновременно с това да се наблегне на следните принципи:

- избягване на неаргументирано дублиране на уникална и скъпа научна апаратура;
- осигуряване на висока натовареност на научната инфраструктура и

- достъп на заинтересованите ползватели;
- поддържане на наличната инфраструктура в добро функционално състояние;
- балансирано разпределяне на научната инфраструктура по институции и региони в съответствие с приоритетните направления на ИСИС;
- продължаване на сега съществуващия достъп до световните научни бази данни и постепенно разширяване на обхвата му.
- интегриране в научните инфраструктури на Европейския съюз.

Развитието на научната инфраструктура е обект на подробно разглеждане от Националната пътна карта за развитие на научната инфраструктура. Подобряването на инфраструктурата ще доведе до значително разширяване на възможностите на българските учени да провеждат висококачествени научни изследвания и директно ще подпомогне високотехнологичната индустрия. В тази връзка е дефинирана и следната специфична цел на стратегията, пряко свързана с научната инфраструктура:

Специфична цел 4. Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и структурни звена на университета, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура.

3.3. Баланс в научните изследвания

Визията на стратегията е осигуряване на баланс както между: (1) насочени фундаментални, чисти фундаментални и приложни изследвания, така и по отношение на (2) научните изследвания по отделните научни области и (3) по структурни звена на университета.

Осигуряването на баланс в научните изследвания е от решаващо значение за създаването на цялостна и ефективна научна система в университета. Дългогодишният световен опит показва, че приложни научни изследвания не могат да се развиват без съществуването на фундаментална наука. Нарастващите изисквания за интердисциплинарност на изследванията са предпоставка за развитие на всички основни научни области, в които Тракийски университет може да изгради необходимия научен капацитет. Не на последно място, регионалният баланс на науката ще допринесе за баланс в развитието на региона в съответствие с националните интереси на страната и с визията на ЕС.

В рамките на стратегията основна подкрепа ще получат **насочените фундаментални изследвания**, които могат да допринесат за развитието както на приложно-насочени научни изследвания, така и на чисти фундаментални изследвания. Насочените фундаментални изследвания са инспирирани от ясното очакване на

полза и възможни дългосрочни приложения. В изпълнение на Националната стратегия те ще бъдат финансирани на програмен или проектен принцип, като самите програми съдържат изисквания и идеи относно това какво трябва да бъде постигнато с оглед на обществените предизвикателства и потребности.

Определните в Националната стратегия научни приоритети за насочените фундаментални изследвания са обвързани с актуалните обществени предизвикателства и са:

- повишаване конкурентоспособността и продуктивността на икономиката в съответствие с тематичните области на ИСИС;
- социално развитие, решаване на демографския проблем и намаляване на бедността;
- подобряване на качеството на живот – храни, здраве, биоразнообразие, опазване на околната среда, градска среда и транспорт и др.;
- енергия и енергийна ефективност; ефективно оползотворяване на /природни ресурси;
- културно-историческо наследство, национална идентичност и развитие на културата на обществото;
- национална сигурност и отбрана, минимизиране на щети от природни бедствия и аварии.

Чистите фундаментални изследвания ще бъдат с относително по-ниска тежест, но ще получават редовна подкрепа. За успеха на този вид изследвания е необходима научна свобода и те ще бъдат стимулирани въз основа на високо научно качество.

Приложните изследвания са един от основните компоненти на изследователската дейност. Тяното изпълнение в приоритетни научни области е от ключово значение за развитието на иновациите в полза на икономиката и обществото. Изборът на дългосрочни приоритети е обусловен от три основни фактора: (а) прогнозите за това кои сектори от българската икономиката ще се развиват най-активно в и след периода на тази стратегия, в това число и от каква научно-образователна осигуреност ще се нуждаят тези сектори; (б) съществуващият капацитет и потенциал на научните организации; (в) световните тенденции и приоритетите на ЕС. Избирането на такива области ще позволи да се концентрират ресурси в развиващите се сектори, да се увеличи ефективността на научноизследователската и иновационна дейност и да се създадат условия за постигане на сериозни научни резултати и мултипликативен ефект в икономиката.

В съответствие с Националната стратегия Тракийският университет определя следните приоритетни направления за развитие на приложните научни изследвания:

- Съвременни енергийни източници и енергийно ефективни технологии
- Мехатроника и чисти технологии.
- Здраве и качество на живот. Превенция, ранна диагностика и терапия, зелени, сини и екотехнологии, биотехнологии, екохрани.
- Опазване на околната среда. Екологичен мониторинг. Оползотворяване на суровини и биоресурси. Пречистващи и безотпадни технологии.
- Материалознание, нано и квантови технологии.
- Информационни и комуникационни технологии.
- Национална идентичност и развитие. Социално-икономическо развитие и управление.

По такъв начин, освен баланс между фундаментални и приложни изследвания, стратегията предвижда и баланс по научни направления.

Тракийски университет усилено работи по създаването на връзки между науката и бизнеса. Въпреки съществуващите значителен брой ползотворни сътрудничества в тази област университетът все още се стреми да създава нови партньорства. От особена важност е развитие както на приложната наука, така и на ефективни междинни посреднически звена, като центрове за трансфер на технологии към университета и участие на учени от университета в научно-развойни отдели (към индустриални предприятия).

Въз основа на направения анализ са дефинирани следните специфични цели:

Специфична цел 5. Устойчиво утвърждаване и нарастване на международните позиции на Тракийски университет по количество и качество на международно видимата научна продукция.

Специфична цел 6. Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

Специфична цел 7. Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на ИСИС.

Специфична цел 8. Привличане на частни инвестиции в научноизследователската дейност на Тракийски университет.

3.4. Интеграция в Европейското изследователско пространство и международната научна общност

Основен фактор за развитие на науката е постоянният обмен на идеи и знания,

който се осъществява посредством мобилността на учените, участието в научни форуми и трансграничното научно сътрудничество. Тази политика е в съответствие с подновения ангажимент на България по Европейската пътна карта на Европейското изследователско пространство, включително отворена наука, което ще помогне за по-пълноценно участие на българските учени в Европейското изследователско пространство. Стратегическият избор за разширяване на международното сътрудничество и по-доброто използване на потенциала на българската научна диаспора ще помогнат за постигането на по-широко признание от чуждестранните партньори. Визията на стратегията в този аспект включва:

- участие на университетските учени в национални, европейски и международни научни мрежи, програми и инициативи;
- осигуряване на възможности на университетските учени за разпространение на научните резултати посредством участие в национални и международни научни форуми;
- подпомагане на организирането на национални и международни научни форуми в страната;
- повишаване на квалификацията на университетските учени посредством регулярни научни специализации във водещи научни центрове;
- разработване на атрактивни международни постдокторантски програми;
- Осигуряване на членство в мрежата EURAXESS, подпомагаща мобилността на учените, включително реинтеграцията на изследователите и привличането на чуждестранни учени за специализация и работа в Тракийски университет;
- Поддържане и разширяване на двустранните и многостранните научни сътрудничества и изследване на възможности за ефективно участие в съвместните инициативи и съвместните изследователски програми на ЕС (Joint Programme Initiatives);
- участие в инициативата на ЕС „Европейски облак за отворена наука“ и други подобни инициативи.

Реализацията на горните елементи ще има решаващо значение за увеличаване достъпа на Тракийския университет до международни изследователски и иновационни мрежи (например EIT), до привилегирован достъп до пан-европейска научноизследователска инфраструктура (ESFRI); до по-голямо привличане на средства от Хоризонт 2020 и следващата РП на ЕС. В тази връзка е дефинирана следната специфична цел:

Специфична цел 9. Разширяване на участието на университетската научна

общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.

3.5. Връзки на науката с други социални сфери

Развитието на науката е подчинено на цялостното развитие на обществото и тя не може да остава изолирана от него. Необходими са мерки за популяризиране на науката, борба с лъженауката и образование на обществото по редица наболели и актуални проблеми.

Визията на стратегията предвижда засилване на връзките на науката с:

- висшето образование и образование на всички нива;
- държавната администрацията и вземащите решения;
- отделни държавни сектори;
- обществото като цяло.

Специфична цел 10. *Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните и местни органи и обществото като цяло.*

4. Политики, дейности и мерки за тяхното реализиране

Програмата за осъществяване на целите на стратегията е групирана по основни политики, очертани въз основа на визията, и посочва механизми за реализацията им. Всяка от политиките е свързана с определени специфични цели, които ще допринесат за успеха на стратегията, както и дейности и конкретни мерки за постигане на целите. Благодарение на взаимната обвързаност на политиките, част от дейностите и мерките допринасят за осъществяването на няколко цели или политики.

Тъй като основните лостове на Ръководството на университета за въздействие върху отделни сектори са финансови и нормативни, първоначално са обособени две хоризонтални политики, свързани с тези две дейности. При описанието на тези политики са очертани общите принципи, докато детайлите по конкретните мерки са разписани в другите политики. Третата хоризонтална политика е свързана с цялостно модернизиране на научноизследователската система в страната, включително чрез провеждане на необходими реформи. Ефективното изпълнение и съчетаване на трите хоризонтални политики е решаващ фактор за осъществяването на **основната цел на стратегията:**

Чрез мащабно, бързо и дългосрочно развитие и модернизиране на системата на научни изследвания в университета. той да се превърне в привлекателен център за авангардни научни изследвания и развитие на нови технологии, да се издигнат позициите на университета в областта на науката, да се повиши

общественото доверие към науката, да се задържат и привлекат млади и водещи учени в Тракийски университет. Като краен резултат да се постигнат устойчив икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот в региона и страната.

4.1. Политика за развитие на човешкия потенциал

Успехът на Националната стратегия и стратегията на Тракийски университет е свързан най-вече с осигуряване на достатъчен брой мотивирани и висококвалифицирани изследователи. Нито развита инфраструктура, нито повишено финансиране, нито структурни реформи или амбициозни стратегии ще дадат резултат без наличие на компетентни учени. Важно е също балансираното разпределение на научния потенциал както по възраст и пол, така и по научни области, включително и чрез привличане на български учени, работещи в чужбина. Критична точка е привличането на талантиливи и мотивирани млади хора към научна кариера.

Специфичните цели, свързани с тази политика, са подчинени на осигуряване на висока квалификация на учените и създаване на условия за труд, конкурентни на другите държави в ЕС, включително посредством повишаване на социалния статус на учените.

Важен стимул за поддържане на високо научно ниво на изследователите е диференцираното заплащане, обвързано с постигнатите научни резултати в предходен период (след периодична атестация). Възнаграждението на учените трябва да е достатъчно високо, за да осигури висок социален статус. За това е необходима ефективна система за контрол на качеството на научните продукция на изследователите. Тя е важна и за предотвратяване на заемането на научни позиции от неквалифицирани лица - ученият не може да заема академична длъжност след повече от една негативна оценка от атестация.

Целта на Националната стратегия е броят учени в България да достигне средното ниво за ЕС при спазване на критериите за висока квалификация. За това е необходимо да се създадат нови позиции за учени в рамките на съществуващи научни организации и висши училища или в нови изследователски групи, институти или центрове. Разширяването на съществуващите организации и възможностите за създаване на нови до голяма степен зависи от политиките за развитие на стратегически за страната изследвания и техния баланс.

Разработването на механизмите и програмите за стимулиране и проектно финансиране на научните изследвания съгласно дейностите по Националната стратегията ще бъде извършвано след задълбочен анализ на допустимите възможности съобразно законодателството на ЕС и на Република България за държавните помощи.

Целите, дейностите и мерките, свързани с тази политика, са:

Специфична цел 1. Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на

учените, основано на високо ниво на научните изследвания.

Дейност 1.1. Изпълнение на приетите единни минимални национални критерии за научни степени и академични длъжности по отделните научни области.

Основна предпоставка за осигуряване на високо ниво на научните изследвания и висока компетентност на учените в България е разработеният единен национален механизъм за проследяване на кариерното израстване на учените и за получаването на научни степени, които трябва да отговарят на еднакви минимални критерии за всички научни организации в страната.

Мерк и

1.1.1. Прилагане на нормативния акт (Закон за развитието на академичния състав) с минимални изисквания за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Република България, съобразени със спецификата на различните научни области и професионални направления.

1.1.2. Прилагане на системата за административен и публичен контрол за изпълнението на минималните изисквания на основа на регистъра на научната дейност в България.

Дейност 1.2. Периодично атестиране на учените, съобразено със спецификата на отделните науки.

Въвеждането на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност е компонент на всяка съвременна научна политика. Тази система позволява да се наблюдават процесът на усвояване на средствата, равнището на изпълнение на научните задачи и програми и резултатите от научната дейност. Оценката дава възможност университетът да анализира доколко ефективна е научната политика и да набелязва мерки за нейното оптимизиране на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството на научноизследователската дейност със световните и европейските стандарти. За постигане на високи научни резултати трябва да се стимулират тези колективи, които осъществяват висококачествена научна дейност. Затова е необходимо периодично картографиране на научните постижения на учените в Тракийски университет, а най-добрите от тях да бъдат стимулирани.

Мерки

1.2.4. Приемане и прилагане на вътрешни правила за атестация както на отделните звена на Тракийски университет, така и на учените на основата на критериите за атестация на институцията, целящи университетът да запази и развие изследователския си статут.

1.2.6. Своевременно попълване на информацията от атестацията и резултатите от нея с информацията за съответния учен и научна организация в Регистъра на научната

дейност.

1.2.7. Приемане на ефективна процедура за освобождаване от академична длъжност при незадоволителен резултат от атестации.

1.2.8. Приемане на ред за ограничаване или прекратяване на финансирането на научни проекти на учени при устойчиво незадоволителни резултати от тяхната научна оценка.

Дейност 1.3. Повишаване квалификацията на учените в Тракийския университет.

Успешната научна дейност е свързана с непрекъснато повишаване на квалификацията. Макар и тази мярка да се отнася за всички учени и специалисти, особено внимание следва да се обърне на повишаване на квалификацията на младите учени.

Поради очакваното намаляване на броя на студентите през първия период на изпълнение на стратегията той ще бъде използван за повишаване на квалификацията на учените във висшите училища чрез разширяване на възможностите за специализации и осигуряване на повече време и средства за научни изследвания. По този начин ще бъде постигнато съществено повишаване на научното ниво на учените-преподаватели и съответно на нивото на висшето училище. Затова предвидените в тази дейност мерки трябва да бъдат приложени възможно най-скоро.

Предвижда се разработване на собствена програма за повишаване на квалификацията на преподавателите в университета и намаляване на учебната натовареност за сметка на увеличаване на участието им в научните изследвания и трансфера на знания и технологии.

Мерки

1.3.1. Разработване и прилагане на програма за повишаване квалификацията на учени от региона посредством специализации във водещи научни центрове в страната при прилагането на европейските принципи за иновативно обучение.

1.3.2. Проектно финансиране за индивидуални стипендии за изграждане на нови екипи и лаборатории или за специализации във водещи научни центрове в страната, Европа и други региони на света, включително конкурси за реинтеграция или привличане на чуждестранни опитни учени за работа в университета.

1.3.3. Предоставяне на информация за конкурси и за програми за специализации във водещи научни центрове в страната, в Европа и в други региони на света.

1.3.4. Нормативно регламентиране на учебната натовареност на учените-преподаватели в Тракийски университет, осигуряващо времеви ресурси за научноизследователската дейност, както и за дейности по трансфер на знания и технологии.

1.3.5. Нормативно регламентиране на използването на свободна (сабатична) година за специализация/работа на учените във водещ научен център.

1.3.5. Подпомагане на участието на учените в научни форуми посредством конкурсното проектно финансиране.

1.3.6. Организиране на лекции на световноизвестни учени при широко централизирано разгласяване на събитието.

Специфична цел 2. *Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност, посредством осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд.*

Дейност 2.1. Въвеждане на система за диференцирано заплащане на учените, включваща два компонента: (1) основната работна заплата - с фиксиран размер за отделните академични длъжности, докторанти и постдокторанти в Тракийския университет и (2) допълнително материално стимулиране (ДМС), обвързано с конкретни научни резултати.

**Мерк
и**

2.1.1. Регламентиране на минималните заплати на учените по съответни длъжности, докторантите и постдокторантите в Тракийския университет, както и надбавките за научни степени и механизъм на актуализиране.

2.1.2. Разработване на система за определяне на разпределението на средствата за ДМС за учените въз основа на резултатите от атестацията и прилагането на специфични програми, предвидени в Националната стратегия.

Дейност 2.2. Подобряване на условията на труд на учените и специалистите.

Ръководствата на Тракийски университет и на структурните му звена се стремят непрекъснато да подобряват условията на труд в изследователската дейност на учените в университета чрез създаване на нови модерни лаборатории със съвременна апаратура и оборудване.

**Мерк
и**

2.2.1. Създаване на смесена комисия с участие на социалните партньори и компетентни специалисти, разглеждаща условията на труд, която да предлага аргументирано включване на целеви средства в бюджета на Тракийския университет.

2.2.2. Одобряване на създаването на нови научни звена/научни центрове единствено ако са налице подходящи условия за труд.

Дейност 2.3. Повишаване на обществения престиж на учения и на научноизследователската дейност.

Повишаването на обществения престиж на учения и на научноизследователската дейност е свързано с даване на подходяща гласност на труда на учения. Необходимо е обществото и държавните органи да осъзнаят ползата от провеждане на научни изследвания в България. Затова в тази дейност са включени мерки за популяризиране на науката и научните изследвания, при които трябва да се акцентира върху подготовката на висококвалифицирани специалисти за икономиката и администрацията, повишаването на научната култура на обществото, върху приносите на науката към разбирането на света и човека, както и върху научните подходи за решаване на настоящи предизвикателства - екологични, технологични, социални, културни, етични, и т.н.

Мерк и

2.3.1. Прилагане на програма на МОН за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото с участие на водещи учени от различните области на науката. Тракийския университет взаимодейства с МОН при разработването на Програмата.

2.3.2. Популяризиране на значими научни постижения на интернет страницата на университета и посредством социалните мрежи.

2.3.3 Въвеждане на нормативно изискване за популяризиране на резултати от научни изследвания, постигнати с проекти, финансирани от държавния бюджет и средства от ЕС, чрез съвременни средства за комуникация.

2.3.5 Популяризиране сред обществото на науката и на научните изследвания, провеждани в Тракийски университет чрез организиране на научно-популярни форуми и събития.

Специфична цел 3. Повишаване на броя на учените до характерни за ЕС нива и балансираното им разпределение по възраст, пол и научни области.

Повишаването на общия брой на учените е дългосрочна цел на Националната стратегия и Стратегията на Тракийски университет. Първа стъпка в това отношение е привличането и задържане на талантиливи и мотивирани млади учени, от които зависи бъдещето на научните изследвания в България и в частност в Тракийски университет. В допълнение на неотложните дейности, предвидени за постигане на специфична цел 1, настоящата специфична цел предвижда допълнителни дейности за привличане на млади хора към научни изследвания. Предвидени са и дейности, целящи използване на потенциала на българските учени, работещи в чужбина, и привличането им на работа

в Тракийски университет.

Дейност 3.1. Значително разширяване на докторантурата като първа стъпка в научната кариера.

**Мерк
и**

3.1.2. Осигуряване на условия за нарастване на броя докторантури по държавна поръчка при спазване на високи критерии към кандидатите и осигуряване на необходимото финансиране.

3.1.3. Подпомагане на научните изследвания, осъществявани от докторанти, както и на разпространението на получените резултати.

3.1.4. Включване в критериите за заемане на академичната длъжност професор на изискване за успешно ръководство на докторанти.

3.1.5. Нормативно регламентиране на административна и финансова отговорност за научното звено, за ръководителя на докторантурата и за докторанта при докторантура, която не е защитена до определен период след приключването ѝ.

Дейност 3.2. Привличане на повече млади хора към докторантура и постдокторантура

Отварянето на границите стимулира много млади хора от страната да търсят поле за изява в чужбина. В частност това се отнася и за докторантурите, като причините са не само във високото ниво на редица чуждестранни научни институции, но и в по-доброто заплащане и разкриване на перспективи за научна работа в чужбина.

**Мерк
и**

3.2.2. Регламентиране на изискванията и начините за провеждане и финансиране на постдокторантурите.

3.2.4. Гарантиране на съществуващите и осигуряване на допълнителни социални облекчения за докторанти и постдокторанти.

3.2.5. Осигуряване на специализирани курсове за докторанти и постдокторанти, които ще бъдат полезни при продължаване на кариерата им в научна организация, университет, бизнеса, администрация и др.

3.2.6. Осигуряване на специализирани курсове по български език за чуждестранни докторанти и постдокторанти.

Дейност 3.3. Привличане на млади доктори за научна работа в Тракийски университет.

Много млади хора, чиито интереси са в областта на науката, се реализират или в чужбина, или в други социални сфери. Основна причина за това е ниското заплащане. Дори при успешно реализиране на настоящата стратегия базовото заплащане на новопостъпили млади учени е сравнително ниско, а те не могат да получават ДМС поради липса на предходни резултати. Ето защо е необходимо да се вземат специални мерки за привличане на млади хора към научна кариера. Това може да стане посредством допълнително материално стимулиране в ранните етапи на научната кариера и чрез разкриване на привлекателни перспективи за кариерно израстване.

Мерк и

3.3.1. Поддържане и разширяване на конкурси за проекти на млади учени в Тракийски университет.

3.3.3. Осигуряване на кариерно израстване, обвързано с резултатите от научната дейност.

Дейност 3.4. Осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина

Едно от малкото положителни последствия от изтичането на таланти студенти и учени от България към различни части на света през последния четвърт век е появата на **силна българска научна диаспора в чужбина**. Български учени работят във водещи научноизследователски и развойни центрове в Европа, Америка, Азия, Австралия. Редица държави използват много ефективно потенциала на научните си диаспори както за развитие НИРД, така и за подготовка на студенти и докторанти.

Мерките, включени в тази дейност, са насочени към създаване на условия за използване на потенциала на българската научна диаспора в чужбина за постигане на целите на стратегията. Основа за работа в тази посока е програма за работа с българската научна диаспора в чужбина, включваща посочените по-долу мерки. Тази програма трябва да включва осигурено финансиране или съфинансиране на съответните дейности, програми и проекти.

Мерки

3.4.1. Участие в изпълнението на разработена от МОН програма за работа с българската научна диаспора в чужбина с осигурено финансиране или съфинансиране от ФНИ или правопреемник.

3.4.2. Участие в изпълнението на разработени от ФНИ или правопреемник проекти за реинтеграция, насърчаващи завръщането в България и включването в научноизследователска и преподавателска дейност на висококвалифицирани български учени, работещи в научни институции в чужбина.

3.4.3. Участие в изпълнението на разработена от МОН програма за периодични

посещения на български учени от чужбина в научните организации или висшите училища у нас за осъществяване на контакти или представяне на специализирани лекционни курсове за млади учени, докторанти и студенти.

3.4.4. Частично назначаване на български учени от чужбина в българска научна организация или университет за ограничен период.

3.4.5. Докторантури или постдокторантури със съвместно ръководство на български учен от чужбина и учен от научна организация или висше училище в България

3.4.6. Участие във въведена ФНИ или правопреемник схема за съвместни научни проекти между български учени от чужбина и учени от научна организация или висше училище в България.

3.4.7. Прилагане на нормативни промени, улесняващи включването на висококвалифицирани чуждестранни учени в научноизследователска и преподавателска работа в Тракийски университет.

3.4.8. Разработване и изпълнение на проекти за реинтеграция, насърчаващи завръщането в България и включването в научноизследователска и преподавателска дейност на висококвалифицирани български учени, работещи в научни институции в чужбина.

4.2. Политика за развитие на съвременна научна инфраструктура

Наличието на съвременна научната инфраструктура е необходимо условие за провеждане на висококачествена изследователска дейност. Модерната инфраструктура допринася и за задържане на висококвалифицирани кадри в страната и привличане на млади учени и стимулира международното научно сътрудничество. Принципно нов елемент в националната научна инфраструктура и националната система за научни изследвания, определен в Националната програма за реформи за настоящия програмен период и ИСИС, е изграждането и развитието на съвременни научни комплекси, които да концентрират научния потенциал в приоритетните области на ИСИС. Тези комплекси, в съответствие със специфичните цели, които следват, са Центрове за върхови постижения (ЦВП), Центрове за компетентност (ЦК) и Регионални научни центрове (РНЦ). Създаването и първоначалното развитие на тези центрове ще бъде осъществено с финансиране от ОП НОИР. Машабът на инвестициите в инфраструктурата на тези центрове надвишава значително средствата, които са били инвестирани в научна инфраструктура през последните 25 години, и осигуряването на ефективното и пълноценното им използване е сериозно предизвикателство пред ръководствата на центровете, научната общност, държавните и местни органи и бизнеса.

Националната пътна карта за научна инфраструктура е инструментът, с който държавата подпомага развитието на уникална за страната инфраструктура. В настоящата стратегия е предвидено финансиране от ОП НОИР и от държавния бюджет на инфраструктурата, включена в пътната карта, както и участие в европейски научни инфраструктури.

Съществен компонент от политиката за развитие на научната инфраструктура е нейното ефективно използване, поддържане и обновяване на наличната апаратура. От една страна това е свързано с правила за достъп и условия за ефективно използване на апаратурата (по-специално на уникална за страната и на скъпа апаратура) от учени от организацията, учени и/или фирми от страната или от чужбина, включително и срещу регламентирано заплащане за използването, ако е приложимо. От друга страна, ефективното използване, поддържане и обновяването на апаратурата изисква текущо финансиране, което ще бъде осигурено от различни източници: стопанска дейност в ограничен обхват, научни проекти и програми в рамките на мерките от следващите политики от настоящата стратегия, а също чрез специфична програма за ефективно използване на научната апаратура.

Освен съвременната научна апаратура, за провеждане на научни изследвания на високо ниво са необходими и съвременни условия за провеждане на изследванията, включително сграден фонд, лаборатории, библиотеки, работни помещения, стандартна и специализирана апаратура и оборудване (извън тази в пътната карта), интернет достъп до световни бази данни и др. Затова една от специфичните цели на стратегията, свързани с тази политика, е осигуряването на такива условия. Основният източник на финансиране за осъвременяване на сградния фонд и други ремонтни дейности е целево повишаване на субсидията от държавния бюджет за научните организации и висши училища, която да осигури постепенно обновяване на съществуващата материална база и работните условия. За такива дейности могат да бъдат използвани и средства от ОП "Регионално развитие", ако такива бъдат предвидени за този или за следващ програмен период.

Специфична цел 4. Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура.

Дейност 4.2. Участие в Националната пътна карта за научна инфраструктура и участие в Европейската карта за научна инфраструктура.

Основен инструмент за концентрирането на ресурси за изграждане на стратегическа за страната инфраструктура е Националната пътна карта за научна инфраструктура, която се приема и актуализира от Министерския съвет и осигурява съфинансиране за изграждането и развитието на значими научни комплекси. Актуалната Национална пътна карта е представена като приложение към настоящата стратегия.

Мерк и

4.2.1. Преглед на възможностите за участие в актуализираната Националната пътна карта за научна инфраструктура и възможностите за участие в Европейската пътна карта за научна инфраструктура.

4.2.2. Изграждане, обновяване и разширяване на научната инфраструктура за ефективно участие в Европейската пътна карта за научна инфраструктура.

4.2.3. Търсене на възможности за финансиране на инфраструктура за НИРД чрез други програми: национални, оперативни, европейски и международни.

Дейност 4.3. Осигуряване на ефективно функциониране и развитие на научната инфраструктура в Тракийски университет.

Съществен момент в настоящата стратегия е осигуряването на условия за ефективно и пълноценно използване на научната апаратура както за научни изследвания, така и за обучение на специалисти и за подпомагане на индустрията. В рамките на тази дейност са включени мерки, позволяващи ефективно използване на научната инфраструктура, включена в Европейската пътна карта, както и участие в уникални международни инфраструктурни проекти.

**Мерк
и**

4.3.1. Обсъждане и приемане на принципи, условия за ползване и отчитане на използването на наличната уникална инфраструктура за НИРД в Тракийски университет, придобита с публични средства.

4.3.2. Създаване на информационен портал за научните инфраструктури в Тракийски университет, предлагащи научно-изследователски услуги и възможности и условия за осъществяване на НИРД в тях.

4.3.3. Участие на Тракийския университет в програма на МОН за финансиране на достъпа на учени от научни организации и висши училища в страната до научната апаратура в страната и до европейски научни инфраструктури.

Дейност 4.4. Осигуряване на съвременни условия за научни изследвания в научните организации и висшите училища в страната.

Съгласно Националната стратегия основният източник за финансиране за осъвременяване на сградния фонд и работните помещения, както и за други ремонтни дейности, е целево повишаване на субсидията от държавния бюджет за научните организации и висшите училища, която да осигури постепенно обновяване на съществуваща материална база и работни условия. Осъвременяването задължително трябва да включва изцяло нова информационна инфраструктура и да осигурява спазването на всички изисквания за безопасни и съвременни условия на труд, включително и изискванията, които са специфични за дадена научна област. За такива дейности могат да бъдат използвани и средства от ОП „Регионално развитие“, ако такива бъдат предвидени за този или за следващия програмен период. Обновяването и закупуването на стандартна и специализирана апаратура и оборудване, извън уникалната и скъпа апаратура, вписана в Националната пътна карта, ще се осъществява

чрез научни проекти и програми, включени в дейностите по следващите политики на стратегията.

Мерк и

4.4.1. Преглед и анализ на състоянието на сградния фонд, на лабораторни, специализирани и други работни помещения за НИРД и на условията на труд в Тракийски университет.

4.4.2. Разработване на план за цялостното обновяване и разширяване на сградния фонд и условията за НИРД в университета с осигурено финансиране чрез субсидията на Тракийски университет, с предвиждане на целеви средства от оперативни програми през следващия програмен период и други източници.

4.3. Политика за развитие на фундаментални научни изследвания и насърчаване на върхови научни постижения

В съответствие с изразеното намерение на МОН да се стимулира работата в областта на фундаменталните научни изследвания Тракийският университет търси способи и средства за такова стимулиране приемайки работата по този вид изследвания като предпоставка за създаване на основа, както за приложни научни изследвания и иновации, така и като възможност да се осигуряват и подготвят квалифицирани специалисти и учени в съответната научна област, необходими за възпроизводство на научния потенциал на преподавателите в университета.

Специфична цел 5. Устойчиво утвърждаване и нарастване на международните позиции на Тракийски университет по количество и качество на международно видимата научна продукция

Дейност 5.1. Въвеждане на временна програма за насърчаване на публикуването в авторитетни международни списания с импакт фактор/ранг и повишаване на видимостта на публикуваните резултати.

Като опит да се повиши количество реферирана научна продукция и с цел насърчаване на публикуването в авторитетни научни списания посредством в Тракийски университет е въведено целево финансиране на преподавателите на базата на постигнати резултати и публикувани статии в престижни реферирани издания.

Мерк и

5.1.1. Ежегодно отчитане броя научни статии **от Тракийски университет**, включени през предходната година в основна международна база данни (Web of Knowledge или

Scopus), и разпределението им по структурни звена. Създаване на система за оценяване на приноса на статията за страната, включваща елементи като импакт фактор/ранг, дял на участие на учени от университета и на чуждестранни учени, научна област и др., и обвързването ѝ със съответно материално стимулиране.

5.1.2. Повишаване на видимостта на научните резултати, публикувани във високореномирани научни списания, посредством осигуряване на свободен достъп.

Дейност 5.2. Насърчаване на публикуването в международно реферирани научни списания.

Мерк и

5.2.1. Включване в системите за атестиране на показатели, отчитащи рейтинга на научните списания, в които са публикувани трудовете на научна институция/отделен изследовател за атестационния период.

5.2.2. Включване в системите за атестиране на показатели, отчитащи отзвук на публикувани трудовете на научна институция/отделен изследовател за предходен период.

Специфична цел 6. Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

Дейност 6.1. Насърчаване на създаването на научни трудове, свързани с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение.

Част от научните изследвания в страната са ориентирани към проблематика от национално значение и поради тази причина се характеризират с ниска международна видимост. Тези изследвания обаче имат своето място, доколкото важни обществени предизвикателства като миграция и тероризъм, демографска криза, неравенства и социално включване, етническа и религиозна търпимост, корупция, социални девиации, развитие на гражданското общество и др. изискват адекватни решения, базирани на висококачествени

научни изследвания и експертиза. Когато резултатите от тези изследвания са публикувани в научни издания извън посочените в точка 5.1.1, в книги или в патенти, те се отчитат на основа на информация от други международни (ERIH PLUS, MathSciNet, ВИНТИ, ResearchGate и др.), национални или ведомствени бази данни, както и чрез съответната библиографска информация за изданията.

Мерк и

6.1.1. Разработване и прилагане на адекватни количествени критерии за отчитане на

научната дейност, свързана с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение, и включването им към критериите за оценка на научната дейност и атестация.

Дейност 6.2. Включване в разширеното от МОН конкурсно проектно и програмното финансиране на научните изследвания по проблеми от национално и обществено значение.

**Мерк
и**

6.2.2. Включване в изпълнението на национални научни програми и тематични секторни програми за провеждане на научни изследвания по обществените предизвикателства в партньорство между ФНИ, ресорни министерства и ведомства, публични национални и местни структури.

4.4. Политика за стимулиране на приложни научни изследвания

В областта на приложните изследвания водещи ще бъдат направленията, определени като приоритетни в Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България 2014-2020 г. Основната част от приложните изследвания ще бъде свързана с конкретни нужди на бизнеса, като държавата ще ги подпомага чрез съфинансиране на конкурсен принцип. Други приложни изследвания, които ще бъдат подпомагани от държавата, са свързани с изпълнението на конкретни задачи на държавни институции, задачи от национален интерес или свързани с международни ангажименти на страната. Тракийският университет ще се включва активно в обявените по това направление конкурси.

Специфична цел 7. Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на ИСИС.

Дейност 7.1. Подобряване на нормативната база за провеждане на приложни научни изследвания.

**Мерк
и**

7.1.1. Участие на Центъра за трансфер на технологии в проекти и научни програми на МОН.

7.1.2. Разработване на система за защита на интелектуалната собственост Тракийски университет, включително система за подпомагане на патентоването на приложни научни резултати.

7.1.3. Включване на подходящи количествени показатели, свързани с приложна научна дейност, при атестирането на учените.

Дейност 7.2. Въвеждане на специфични програми за провеждане на приложни научни изследвания.

**Мерк
и**

7.2.2. Включване в инициативи за съвместни научни програми за приложни научни изследвания със споделено финансиране със страните членки на ЕС и Европейската комисия и участие в европейски и международни мрежи за такива изследвания.

7.2.3. Въвеждане на съвместни или дуални програми за обучение в консорциуми/мрежи на университети и институти (използване на инструментите на HEInnovate).

Специфична цел 8. Привличане на частни инвестиции в научноизследователската дейност на Тракийски университет.

Тракийският университет има сключени договори за партньорство и сътрудничество с редица частни фирми и бизнес структури. Да се използват всички приети от Държавата мерки и механизми за привличане на частни инвестиции при финансирането на научни изследвания и разработки в университета и в интерес на бизнеса.

Дейност 8.1. Стимулиране на частни инвестиции в научните изследвания и въвеждане на механизми за научни изследвания по проблеми на бизнеса.

**Мерк
и**

8.1.1. Стимулиране на бизнеса при финансиране на научни изследвания и закупуване на научна апаратура.

8.1.2. Приоритетно провеждане на приложни научни изследвания с потенциална полза за индустрията и с частично финансиране от частни източници.

8.1.3. Ясно и достъпно регламентиране на правилата, финансовите и други условия за използване на научна инфраструктура, закупена изцяло или частично с публични средства, от бизнеса или частни организации.

8.1.4. Съвместно с бизнеса стимулиране на заетостта в предприятията на млади изследователи, придобили научно-образователната степен доктор.

8.1.5. Разработване и изпълнение на програма на конкурсен принцип за обучение на млади учени по заявка и с финансовото участие на бизнеса и за съвместни докторантури между научни и бизнес организации, основани на принципите на

иновативното докторантско обучение.

8.1.6. Провеждане и стимулиране на „изнесени научни изследвания“ (аутсорсинг) по заявка на бизнес или други организации от страната или от чужбина.

8.1.7. Създаване на мрежи (кълъстери) от регионални институции, научни организации и високотехнологични предприятия за изпълнение на целеви научни и иновативни задачи и програми.

4.5. Политика за интеграция в Европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество

Учени и преподаватели на Тракийски университет участват активно в международни научни проекти и като резултат от това научно сътрудничество са редица съвместни публикации с учени от чужбина. Целта на настоящата политика е да създаде необходимите условия за още по-активно включване на университетските учени в Европейското изследователско пространство (ЕИП) и разширяване на обхвата и ефективността на международното научно сътрудничество. Един от ключовите елементи на тази политика е пълноценното използване на възможностите на европейските програми в областта на НИРД.

Специфична цел 9. Разширяване на участието на българската научна и иновационна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.

Дейност 9.1. Пълноценно използване на възможностите на европейските програми в областта на НИРД

Тракийски университет отчита ниско ниво на участие в рамковите програми на ЕС и значително по-ниска успеваемост на международните проектите, за които кандидатства и съответно много по-малко са получени средства в сравнение със средните стойности за ЕС. Всичко това е в съзвучие с общия анализ направен в България по този проблем и отчетен в Националната стратегия.

За преодоляване на тази негативна тенденция са предвидени разширяване на механизмите за подпомагане подготовката на проекти с участието на университетски учени по европейски програми.

Мерк и

9.1.3. Подпомагане на участието на научни колективи от Тракийски университет в програми за многостранно сътрудничество, финансирани или съфинансирани по европейските рамкови програми - ЕРА- НЕТ, КОСТ, научни мрежи, обединени изследователски центрове и др.

9.1.4. Подпомагане на участието в регионални програми за НИРД - Дунавската стратегия, дейностите на Съвета за регионално сътрудничество със страните от Югоизточна Европа, програма „Черно море“ и др.

9.1.5. Подпомагане на използването на интерактивен информационен портал, осигуряващ актуална информация и консултации при подготовка, изпълнение и отчитане на проекти по европейските рамкови програми и организиране на системата от национални контактни лица с осигурено финансиране на дейността им.

9.1.6. Участие в национална програма за подпомагане подготовката на проекти за кандидатстване по европейските рамкови програми чрез информационни кампании, обучения за подготовка на проекти по европейските рамкови програми и предоставяне на финансиране за подготовка на проекти.

9.1.7. Включване в консорциуми за двустранно и многостранно институционално сътрудничество.

Дейност 9.2. Разширяването на участие на университетските учени и научни колективи в двустранно и международно научно сътрудничество.

Мерк и

9.2.1. Пълноценно реализиране на схемите (национални и университетски) за двустранно научно-техническо сътрудничество, произтичащи от подписани двустранни спогодби. Разширяване на географския обхват и добавяне на нови дейности – нови типове проекти, двустранни семинари, програми за специализация, съвместни докторантски и постдокторантски програми и др.

9.2.2. Включване в разработване и осъществяване от МОН програма за финансиране на научни специализации и постдокторантски програми на конкурсен принцип както на университетски учени в чужбина, така и на чуждестранни учени в Тракийски университет.

9.2.3. Използване на възможностите за европейски и международни програми за мобилност на учените и разширяване популяризирането на тези възможности чрез Европейската мрежа за мобилност и националния портал Euraxess.

9.2.4. Търсене на финансова подкрепа за организиране на национални и международни научни форуми в Тракийски университет.

Дейност 9.3. Въвеждане на контрол върху спазването на принципите на научната етика на

основата на Европейската харта на учения и Етичния кодекс на учения

Мерк и

9.3.2. Приемането и прилагането на принципите за Европейската харта за

изследователи, Кодекса за поведение при подбор на изследователи и Етичния кодекс на учения от Тракийски университет.

Дейност 9.4. Интензифициране на връзките с българската научна диаспора.

Част от мерките, свързани с тази дейност, са описани и в дейност 3.4.

Мерки

9.4.4. Регулярно организиране на специализирани научни прояви с участие на български учени от чужбина.

Специфична цел 10. Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло.

Дейност 10.1. Засилване на връзките на науката с образованието на всички нива.

Мерки

10.1.1. Участие на Тракийски университет в реализирането на програма за стимулиране представянето на постиженията на водещи български учени и учени от българската диаспора в средните и висшите училища.

10.1.2. Създаване и реализиране на университетска програми за стимулиране популяризирането на науката и научните изследвания от млади учени сред ученици и студенти.

10.1.3. Организиране на кръжочна дейност от водещи научни групи за студенти в Тракийски университет.

10.1.4. Сключване на партньорства между Тракийски университет и други научни организации и висши училища.

10.1.5. Сключване на партньорства и активно сътрудничество между Тракийски университет и средни училища.

Дейност 10.2. Повишаване информираността на обществото за достиженията на науката и за

научните аспекти на актуални проблеми

Мерки

и

10.2.1. Създаване и реализиране на програма за популяризиране на науката в обществото и борба с лъженауката с използване на традиционни и съвременни средства за комуникация.

10.2.4. Стимулиране на популяризирането на върховите достижения на български научни организации, научни групи и учени.

10.2.3. Участие в програми за специализации на журналисти от медиите и студенти по журналистика по проблемите и достиженията на научните изследвания.

10.2.5. Определяне на компетентни университетски учени, които да дават становища пред държавните органи и средствата за информация по актуални проблеми на страната и обществото.

5. Организация и контрол по изпълнението на стратегията

5.1. Организация на изпълнението на стратегията

Стратегията за развитие на научните изследвания в Тракийски университет е изцяло съобразена с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България.

Отговорен държавен орган за изпълнението на Националната стратегия е Министерският съвет.

Оперативната дейност по изпълнение на стратегията се осъществява от Министерството на образованието и науката.

Ресорните министерства, съгласувано с Министерството на образованието и науката, осъществяват дейностите за развитие на научните изследвания в съответния ресор, като подкрепят развитието на съществуващи или създаването на нови специализирани научни звена и използват мерките, предвидени в стратегията.

Министерството на икономиката и Министерството на образованието и науката, както и съответните областни или общински управи ще работят на оперативно ниво за осъществяване на научни изследвания, свързани с изпълнението на националните и регионалните приоритети на ИСИС.

В рамките на компетенциите си Министерството на външните работи ще оказва съдействие на Министерството на образованието и науката и на научните организации и висшите училища за ефективно двустранно и международно научно сътрудничество, както и за привличане на докторанти, постдокторанти и учени от чужбина. Министерството ще подпомага изпълнението на стратегията и чрез експертна или техническа помощ по европейски или международни програми или в рамките на междуправителствени споразумения.

Отговорен орган за изпълнението на Стратегията за развитие на научните изследвания в Тракийски университет е Академичният съвет на Тракийски университет,

който:

- приема многогодишен оперативен план за изпълнение на всеки етап на стратегията, включващ и дейности за подготовка на изпълнението на следващите етапи;
- приема ежегоден отчет за изпълнението на оперативния план и актуализиран план за следващата година;
- отразява предвидените в стратегията средства за финансирането за научни изследвания от университетския бюджет в проектобюджета и бюджетните прогнози.

Оперативната дейност по изпълнение на Стратегията на Тракийски университет се осъществява от Комисията по наука на Тракийски университет, подпомогната от Научен отдел, които:

- подготвят проекти на документи във връзка с изпълнението на стратегията, които представят за разглеждане от Академичен съвет, включително и проекти за актуализация на стратегията;
- подготвят предложения за промени в нормативни актове за изпълнение на стратегията;
- при подготовка на предложенията ги съгласуват с Ректорското ръководство и Ръководствата на структурните звена;

Международният отдел на Тракийски университет ще оказва съдействие структурните звена за ефективно двустранно и международно научно сътрудничество, както и за привличане на докторанти, постдокторанти и учени от чужбина.

5.2. Етапи и индикатори за изпълнение на стратегията

Изпълнението на стратегията е разделено на три етапа за осигуряване на ефективно оперативно планиране, осъществяване на планираните дейности и контрол върху тях, както и за отчитане на изпълнението. Всеки от етапите е свързан с реализиране на част от специфичните цели на стратегията и допринася за реализиране на нейната визия. За оценка на изпълнението на всеки етап са посочени стойности на избрани индикатори, които трябва да бъдат постигнати. Работата по всеки етап започва с изработване и приемане от Академичен съвет на многогодишен оперативен план за изпълнение на етапа, включващ и дейности за подготовка на изпълнението на следващите етапи. Контролът по текущото изпълнение на плана се осъществява чрез ежегоден отчет за изпълнението му, който се представя пред Общото събрание на университета. В края на всеки етап Комисията по наука представя анализ на изпълнението му и предложение за актуализация на стратегията.

I. Етап на възстановяване (– 2022 г.)

През този етап се предвижда възстановяване на нормалното функциониране на системата за научни изследвания чрез прилагане на основната част от мерките, предвидени в дейностите по отделните специфични цели. Целта е в края на етапа научноизследователската дейност да се оценява коректно, да е привлекателна за учените и за младите хора и да са създадени подходящи условия за научни изследвания и за тяхното потенциално приложение. По отношение на индикаторите за изпълнение трябва да нарасне броят научни публикации .

II. Етап на ускорено развитие (2023 – 2025 г.)

През втория етап се предвижда ускорено развитие на научните изследвания чрез продължаване прилагането и разширяването на политиките, предвидени в стратегията, включително и устойчиво нарастване на финансирането. За оценка на успеха в изпълнението на стратегията в началото на етапа се предвижда провеждане на независима международна оценка на Тракийски университет, съобразно утвърдената международна практика и натрупания опит в органите на Европейската комисия.

На този етап трябва да се достигне ниво на научните изследвания по основните индикатори на средно европейско равнище. За осъществяване на тази цел е необходимо научните изследвания в Тракийски университет да се развиват изпреварващо спрямо организациите от останалите държави в Централна и Източна Европа.

III. Етап на научни изследвания на световно ниво (2026 – 2030 г.)

След възстановяването на нивото на научните изследвания през първия етап и следващото им ускорено развитие, в последния етап на стратегията ще се достигне до световно ниво на научните изследвания. В края на етапа се предвижда България, включително с активното участие на Тракийски университет, да е подобрила значително позициите си в областта на научните изследвания и иновациите по отношение на основните индикатори, като стойностите за тях да съответстват на тези за „силни иноватори“ (strong innovators).

Индикатори за изпълнението на стратегията

Индикаторите за изпълнение на стратегията за отделните етапи са обобщени в следната таблица.

Таблица 6. Целеви стойности на индикаторите, които трябва да бъдат постигнати в края на всеки етап от изпълнението на стратегията

Етап	Възстан о-	Ускорен о	Светов но
------	---------------	--------------	--------------

	вяване	развити е	ниво
Край на етапа, година	2022	2025	2030
Индикатор			
Процент на топ-10 % статии от общия брой статии	6%	6.5%	7.0%
Брой учени в България, отговарящи на изискванията за заемане на съответната академична длъжност	650	675	700
Персонал зает в НИРД в еквивалент на пълна заетост като % от работната сила	0,8	1,0	1,5
Брой защитили през годината докторанти	25	30	35
Възрастов баланс ^в	0.76	0.90	1.05
Политика на равенство на половете ^г	1.0 ± 0.15	1.0 ± 0.15	1.0 ± 0.15

в - съотношение на броя изследователи до 34-годишна възраст към изследователите над 55-годишна възраст в държавен сектор и сектор „Висше образование“ (по данни на НСИ)

г-съотношение на броя изследователи жени / изследователи мъже.

Изпълнението на индикаторите се отнася за последната година на етапа, като се отчита през първата година на следващия етап. Целевите стойности на индикаторите са определени в съответствие с целевата позиция на страната в края на всеки етап и след сравнение със стойностите за държави от ЕС в съответната позиция.

5.3. Контрол по изпълнението на стратегията

Контролът по изпълнение на стратегията се осъществява от Академичния съвет на Тракийски университет.

Академичния съвет разглежда и приема отчетите на Комисията по наука за изпълнение на отделните етапи на стратегията. При съществено неизпълнение на стратегията Академичния съвет може да предложи на Комисията промени в организацията по изпълнение на стратегията.

Приложение: Оперативен план за изпълнение на Стратегията за развитие на научните изследвания в Тракийски университет 2021 – 2030

Настоящият документ е приет на Академичен съвет на Тракийски Университет – Стара Загора с протокол № 24/09.03.2022 г. и влиза в сила от датата на приемането му.